

5 อุปสงค์มวลรวม, อุปทานมวลรวม และภาวะดุลยภาพของสำนักเศรษฐศาสตร์

อ.เฉลิมพงษ์ คงเจริญ

อุปสงค์มวลรวมและอุปทานมวลรวมของสำนักเศรษฐศาสตร์

- ในแบบจำลองสำนักเศรษฐศาสตร์ ซึ่งเราใช้ในการวิเคราะห์ตัวกำหนดรายได้ที่แท้จริง (Y) ที่ผ่านมา เราสมมติให้ ราคา (P) และ ค่าจ้างที่เป็นตัวเงิน (W) คงที่
- ในบทนี้เราจะวิเคราะห์แบบจำลองเศรษฐศาสตร์ ราคา (P) และ ค่าจ้างที่เป็นตัวเงิน (W) ไม่คงที่
- บทบาทของปัจจัยด้านอุปสงค์และอุปทานในการกำหนดรายได้ที่แท้จริง (Y)

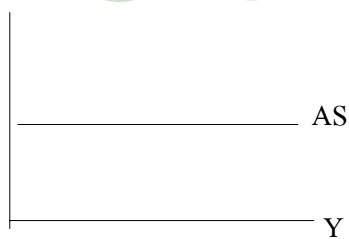
4.1 อุปสงค์มวลรวม(AD) ของสำนักเศรษฐศาสตร์

- ในแบบจำลองอย่างง่าย ผลผลิต(Y) จะถูกกำหนดโดยอุปสงค์มวลรวม (Aggregate Demand)
- ต่อมาเรารวมผลของอัตราดอกเบี้ยต่อการลงทุน เข้าไว้ในการวิเคราะห์อุปสงค์มวลรวม ดังนั้น ผลผลิตและอัตราดอกเบี้ย ถูกกำหนดร่วมกันทั้งในตลาดสินค้าและตลาดเงิน ซึ่งผลผลิตจะต้องเท่ากับความต้องการมวลรวมและ $M^d=M^s \Rightarrow$ แบบจำลอง IS-LM

4.1 อุปสงค์มวลรวม(AD) ของสำนักเศรษฐศาสตร์

- เนื่องจากเราสมมติให้ ราคา คงที่ p
 - เราสามารถหา AD ณ ระดับราคานี้ๆ
 - เราไม่มีข้อจำกัด

เกี่ยวกับอุปทาน
- ข้อสมมติเกี่ยวกับราคาคงที่ เป็นไปได้ในสถานการณ์ที่การผลิตอยู่ต่ำกว่าความสามารถของระบบเศรษฐกิจ เช่น ช่วงวิกฤติครั้งใหญ่ 1930s ซึ่งการเพิ่มการผลิตไม่กระทบค่าจ้าง ต้นทุนการผลิต และราคา

4.1 อุปสงค์มวลรวม(AD) ของสำนักเศรษฐศาสตร์

- แต่ในกรณีปกติ การผลิตที่เพิ่มสูงขึ้นจะส่งผลให้ค่าจ้าง และราคาปรับตัวสูงขึ้น และเราสามารถคาดได้ว่า เส้นอุปทานจะทอดขึ้น
- ผลิต (Y) และราคา(P) ถูกกำหนดร่วมกันโดย อุปสงค์ และอุปทาน
- ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์มวลรวม (AD) ในแบบจำลอง ส.เศรษฐศาสตร์ ถูกกำหนดโดย IS-LM
- เตือนความจำ!! อุปสงค์มวลรวม (Aggregate Demand) คือ ระดับความต้องการผลิตของระบบเศรษฐกิจ ณ ระดับราคาต่างๆ

การสร้างเส้นอุปสงค์มวลรวม (Aggregate Demand :AD)

- ตำแหน่งของจุดตัดเส้น IS- LM ณ ระดับราคาต่างๆ
- ราคา กระทบต่อ IS-LM อย่างไร

$$IS ; I(r) + G = S(Y) + T$$

-G & T เราสมมุติให้คงที่และถูกกำหนดโดยรัฐบาล ในรูปตัวแปรที่แท้จริง

- I เป็นตัวแปรแท้จริงถูกกำหนดโดย r
 - S เป็นตัวแปรที่แท้จริงถูกกำหนดโดย Y } ราคา (P) ไม่กระทบ I, S

การเปลี่ยนแปลงราคาไม่ทำให้ IS shift

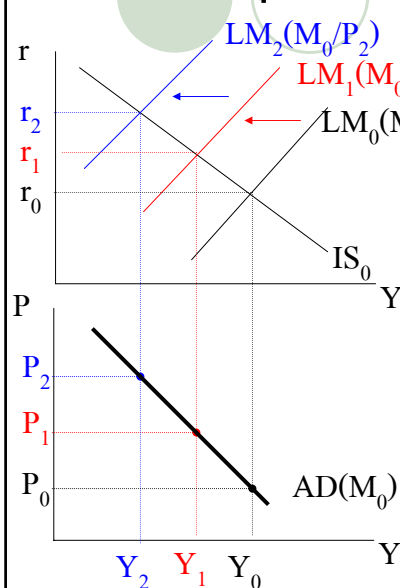
การสร้างเส้นอุปสงค์มวลรวม (Aggregate Demand :AD

$$LM; M/P = L(Y, r)$$

ปริมาณเงินที่แท้จริง (M/P) ต้องเท่ากับความต้องการถือเงิน (real money balance)

- คนต้องการถือเงินในรูปตัวแปรแท้จริง (real term: $L(Y, r)$) เพื่อจับจ่าย
- ในขณะที่ ธนาคารกลาง กำหนดปริมาณเงินในหน่วยของเงิน (nominal term)
- ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงของราคา จะทำให้ปริมาณเงินที่แท้จริง (Real money supply : M/P) เปลี่ยนแปลง

การสร้างเส้นอุปสงค์มวลรวม (Aggregate Demand :AD)

- ให้ปริมาณเงินในรูปตัวเงินคงที่ (M_0)

$$P_2 > P_1 > P_0$$

$$(M_0/P_2) < (M_0/P_1) < (M_0/P_0)$$

- ราคาที่เพิ่มสูง ทำให้ปริมาณเงินที่แท้จริงลดลง $\Rightarrow$ LM shift ซ้าย

• AD ถูกสร้างมาจาก IS-LM

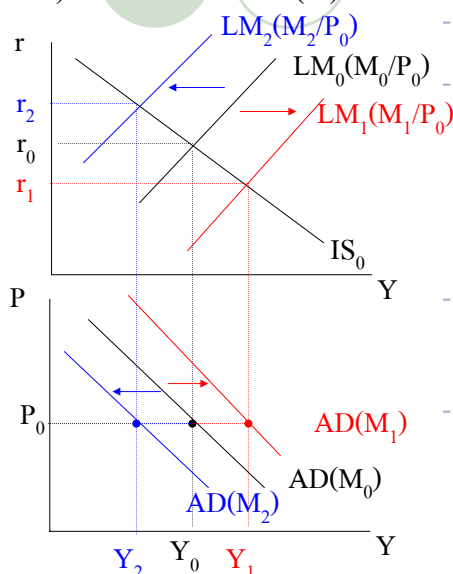
• ผลผลิต ณ ระดับราคาต่างๆ คือ ผลผลิตที่เท่ากับความต้องการมวลรวมและทำให้ตลาดเงินสมดุล

การสร้างเส้นอุปสงค์มวลรวม (Aggregate Demand :AD)

- AD ถูกกำหนดจาก
 - ปัจจัยด้านการเงิน (สะท้อนใน เส้น LM)
 - ปัจจัยที่กำหนดความต้องการ (สะท้อนใน เส้น IS)
- ดังนั้นปัจจัยที่กระทบเส้น IS-LM ก็จะกระทบเส้น AD ด้วย
- ปัจจัยที่เพิ่มระดับผลผลิต(Y)ใน IS-LM จะทำให้เส้น AD shift ขวา
- ปัจจัยที่ลดระดับผลผลิต(Y)ใน IS-LM จะทำให้เส้น AD shift ซ้าย

ปัจจัยที่กระทบเส้น AD (1)

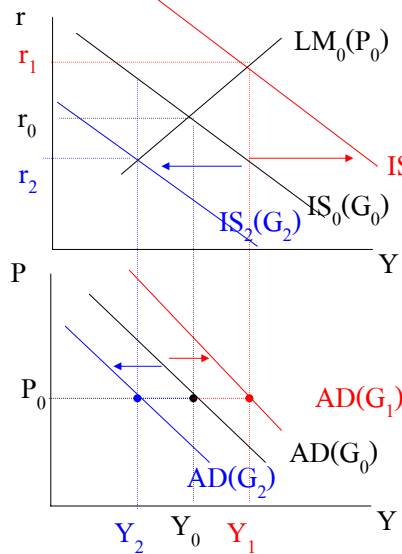
1) การเพิ่มปริมาณเงิน (M)

- สมมุติให้ราคาคงที่
- การเพิ่มปริมาณเงิน (M_1) ในขณะที่ราคาคงที่ (P_0) ทำให้ปริมาณเงินที่แท้จริง (M/P) เพิ่มขึ้น ทำให้ LM shift ขวา รายได้ที่แท้จริง (Y) ปรับตัวสูงขึ้น (Y_1)
- เมื่อพิจารณาเส้น AD จะพบว่าที่ระดับราคาใดๆ Y จะเพิ่มขึ้น (AD shift ขวา)
- การลดปริมาณเงิน (M_1) ... ทำให้ LM shift ซ้าย ... AD shift ซ้าย

ปัจจัยที่กระทบเส้น AD (2)

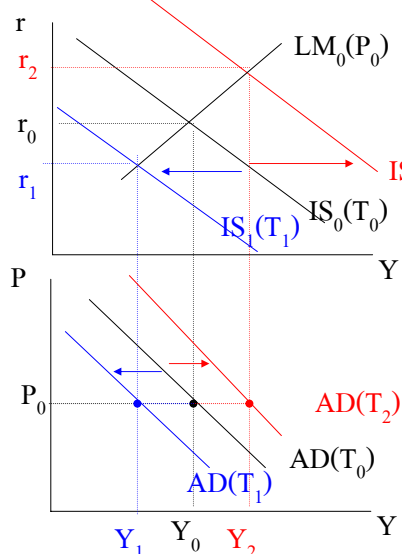
2) การเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐ (G)

- สมมุติให้ราคาคงที่
- การเพิ่มการใช้จ่ายรัฐบาล (G_1) ในขณะที่ราคาคงที่(P_0) ทำให้ IS shift ขวา รายได้ที่เกิดขึ้น (Y) ปรับตัวสูงขึ้น(Y_1)
- เมื่อพิจารณาเส้น AD จะพบว่าที่ระดับราคาใดๆ Y จะเพิ่มขึ้น (AD shift ขวา)
- การลดการใช้จ่ายรัฐบาล (G_2)... ทำให้ IS shift ซ้าย ... AD shift ซ้าย

ปัจจัยที่กระทบเส้น AD (3)

3) การเพิ่มภาษี (T)

- สมมุติให้ราคาคงที่
- การเพิ่มภาษี (T_1) ในขณะที่ยังคงที่(P_0) ทำให้ IS shift ซ้าย รายได้ที่แท้จริง (Y) ปรับตัวลดลง(Y_1)
- เมื่อพิจารณาเส้น AD จะพบว่าที่ระดับราคาใดๆ Y จะลดลง (AD shift ซ้าย)
- การลดภาษี (T_2)... ทำให้ IS shift ขวา ... AD shift ขวา

ปัจจัยที่กระทบเส้น AD (4)

4) การเปลี่ยนแปลงการใช้จ่ายที่เป็นไปโดยอัตโนมัติ เช่น การลงทุน (I_a)
(ลองไปทำเป็นการบ้าน)

สรุปผลกระทบของนโยบายการเงินการคลังต่ออุปสงค์มวลรวม

นโยบายการเงิน

น.การเงินขยายตัว(การเพิ่มปริมาณเงิน) → LM shift ขวา → AD shift ขวา

น.การเงินหดตัว(การลดปริมาณเงิน) → LM shift ซ้าย → AD shift ซ้าย

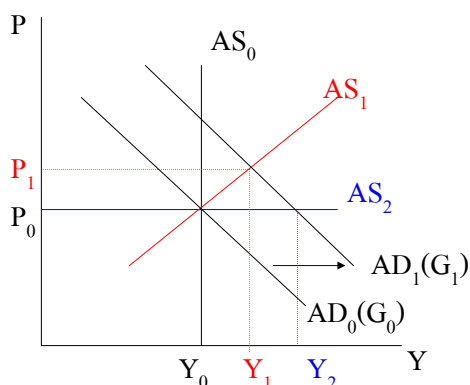
นโยบายการคลัง

น.การคลังขยายตัว(เพิ่ม G หรือ ลด T) → IS shift ขวา → AD shift ขวา

น.การคลังหดตัว(ลด G หรือ เพิ่ม T) → IS shift ซ้าย → AD shift ซ้าย

การวิเคราะห์ AD ของเคนส์เซียน กับ AS ของคลาสสิก

- เมื่อ P และ W ไม่คงที่ รายได้ที่แท้จริง (Y) มิได้ถูกกำหนดจากปัจจัยด้านอุปสงค์แต่เพียงอย่างเดียว กลับขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านอุปทานด้วย

- AS_0 เป็นเส้นตั้งฉาก(ส.คลาสสิก)
- AS_2 เป็นเส้นขนาน (IS-LM สมมุติให้ราคาคงที่
- AS_1 เป็นเส้นที่มีความชันเป็นบวก (AD shift ทำให้ P&Y เปลี่ยน)
- ผลของนโยบายขึ้นอยู่กับข้อสมมุติของอุปทานมวลรวม (AS)

5.2 อุปทานมวลรวม (AS) ของสำนักเศรษฐศาสตร์

- อธิบาย AS ผ่านฟังก์ชันการผลิต (เหมือน ส. คลาสสิก)และตลาดแรงงาน (แตกต่างจาก ส.คลาสสิก)
- เศรษฐศาสตร์เชื่อว่าในระยะสั้น ค่าจ้างที่เป็นตัวเงิน (W) จะไม่ปรับตัวเพียงพอ จนทำให้ระบบเศรษฐกิจมีการจ้างงานเต็มที่
- เศรษฐศาสตร์พยายามเสนอคำอธิบายว่า “ทำไม ค่าจ้างที่เป็นตัวเงินไม่สามารถปรับตัวได้อย่างรวดเร็วเพื่อให้ตลาดแรงงานอยู่ในสมดุล”
- มีความฝืดหรือหนืด (rigidity) ในการปรับตัวของค่าจ้างที่เป็นตัวเงิน

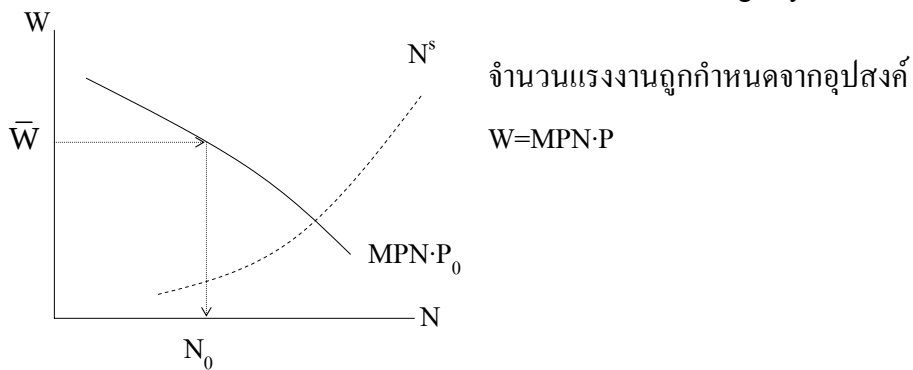
มุมมองของเศรษฐศาสตร์เกี่ยวกับตลาดแรงงาน

1. คนงานสนใจค่าจ้างโดยเปรียบเทียบ จะมีการต่อรองค่าจ้างเพื่อให้มีโครงสร้างค่าจ้างโดยเปรียบเทียบเป็นที่ยอมรับของนายจ้างและลูกจ้าง
 - คนงานมักต่อต้านการลดค่าจ้าง
 - ในขณะที่คนงานไม่สังเกตการลดลงของค่าจ้างที่แท้จริง เนื่องจากการปรับตัวของราคา – มีภาพลวงตาทางการเงิน (Money illusion)
2. ตลาดแรงงานเป็นตลาดแห่งพันธสัญญา (Contractual Market) การจ้างงานมีระยะเวลาและค่าจ้างที่แน่นอน
3. มีพันธสัญญาแบบไม่มีลายลักษณ์อักษรระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง

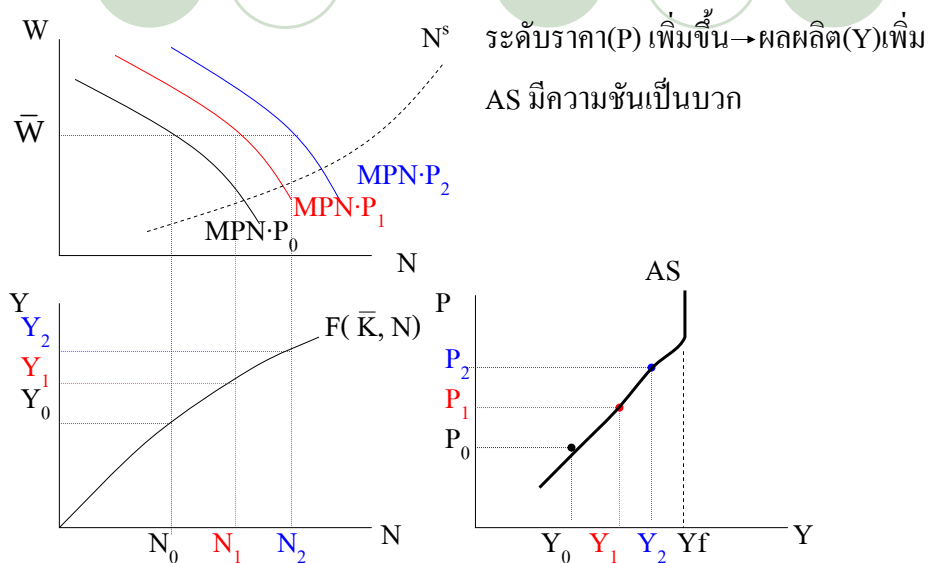
อุปทานมวลรวม (1)

กรณีที่ 1 ค่าจ้างตัวเงินคงที่(Fixed Wage)และราคาปรับตัวได้

- เป็นกรณีสุดโต่งเพราะค่าจ้างไม่ปรับตัว ซึ่งแบบจำลองกรณีนี้ใช้อธิบายกรณีที่มีแรงงานล้นเหลือ
- ความหนืดในการปรับลดลงของค่าจ้างตัวเงิน (downward rigidity)

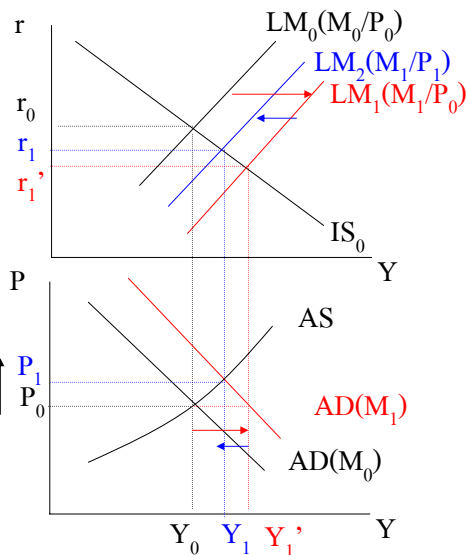

อุปทานมวลรวม (2)-กรณีค่าจ้างคงที่

นัยทางนโยบายของ ส.เคนส์เซียน (1)

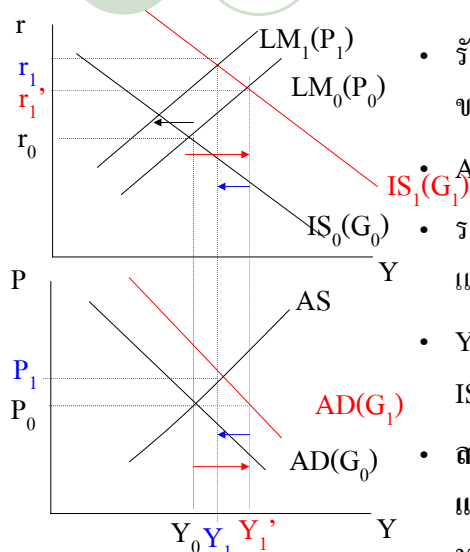
1) นโยบายการเงินขยายตัว (LM shift ขวา และ AD shift ขวา)

- เพิ่ม ปริมาณเงิน ($M_0 \rightarrow M_1$) ทำให้ LM ขยับไปทางขวา
- Y เพิ่ม r ลด และทำให้ AD ขยับขวา ณ ระดับราคาคงที่
- แต่ที่ระดับราคาเดิม (P_0) เกิด excess demand ราคาต้องปรับตัวสูงขึ้น (P_1)
- ทำให้ LM ขยับซ้ายเพราะปริมาณเงินที่แท้จริงลด
- Y เพิ่มขึ้นน้อยกว่า กรณี IS-LM

นัยทางนโยบายของ ส.เคนส์เซียน (2)

2) นโยบายการคลังขยายตัว (IS shift ขวา และ AD shift ขวา)

- รัฐบาลใช้นโยบายการคลังขยายตัว IS ขยับไปทางขวา
- AD ขยับไปทางขวา
- ราคาปรับตัวสูงขึ้น ทำให้ปริมาณเงินที่แท้จริงลด LM ขยับซ้าย
- Y เพิ่ม (และจ้างงานเพิ่ม) น้อยกว่ากรณี IS-LM (r เพิ่ม P เพิ่ม)
- สรุป น.การเงินการคลังมีผลต่อผลผลิตและการจ้างงาน แต่ประสิทธิผลจะมากหรือน้อยขึ้นกับความยืดหยุ่น IS-LM

อุปทานมวลรวม (3)-ค่าจ้างแปรผันได้

กรณีที่ 2 ค่าจ้างที่เป็นตัวเงินแปรผัน (Variable Wage)

- ศ.คลาสสิกเชื่อว่า อุปทานแรงงานแปรผันตามค่าจ้างที่แท้จริง
- ศ.เคนส์เซียน สังเกตเห็นว่า การต่อรองค่าจ้างมักทำในรูปค่าจ้างตัวเงิน (W) มิใช่ค่าจ้างที่แท้จริง (W/P)
- ด้วยเหตุผลดังกล่าว เราสามารถสมมติให้คนงานรู้ค่าจ้างที่เป็นตัวเงินแต่ไม่รู้ราคา
- เนื่องจากสัญญาจ้างงานมักทำเป็นระยะเวลา ดังนั้นคนงานจึงไม่รู้ระดับราคาที่จะเกิดขึ้นในปีนั้น
- การตัดสินใจขายแรงงานจะขึ้นอยู่กับค่าจ้างที่เป็นตัวเงิน (W) และการคาดการณ์เกี่ยวกับราคา (P^e)

อุปทานมวลรวม (4)-ค่าจ้างแปรผันได้

- ตามแนวคิดของเคนส์ การคาดการณ์ราคาของคนงานจะขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของราคาในอดีต
- Downward rigidity → การวิเคราะห์ตลาดแรงงานจึงพิจารณาเพียงอุปสงค์แรงงานเพียงอย่างเดียว
- ภาวะสารสนเทศไม่สมบูรณ์ก็เป็นปัจจัยเสริมที่เคนส์เชื่อว่าเป็นตัวอธิบายความผันผวนของผลผลิตและการจ้างงาน

- อุปทานแรงงานของเคนส์

$$N^s = t \left(\frac{W}{P^e} \right)$$

อุปทานมวลรวม (4)-ค่าจ้างแปรผันได้

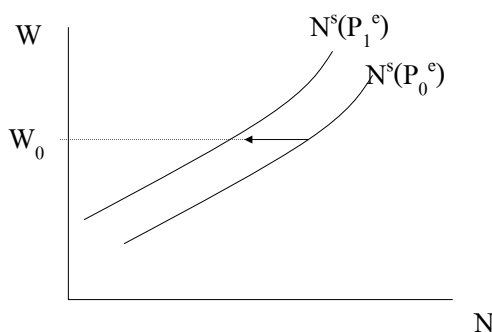
- โดยการคาดการณ์ราคาปัจจุบันมีลักษณะ backward looking

$$P^e = a_1 P_{-1} + a_2 P_{-2} + a_3 P_{-3} + \dots + a_n P_{-n}$$

- ต้นทุนในการเก็บข้อมูลอื่นๆ เพื่อใช้ในการคาดการณ์ราคาค่อนข้างสูง
- ความเฉื่อยในการปรับการคาดการณ์

อุปทานมวลรวม (5)-ค่าจ้างแปรผันได้

เส้นอุปทานแรงงานของสำนักเศรษฐีเซียน

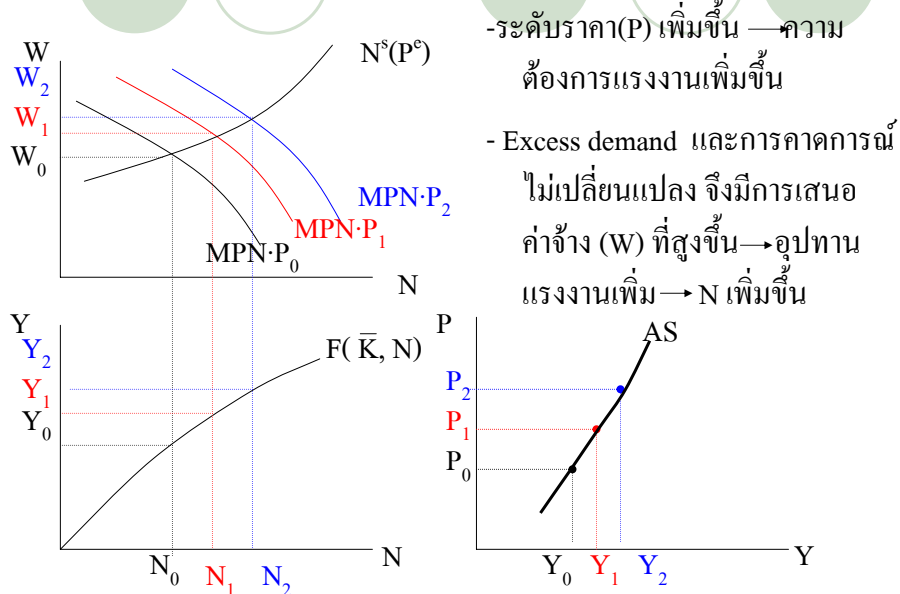

-ถ้าระดับราคาในปีที่ผ่านมา
สูงขึ้นมากจนทำให้
คาดการณ์ว่าราคาจะ
เพิ่มขึ้น ($P_0^e \rightarrow P_1^e$)

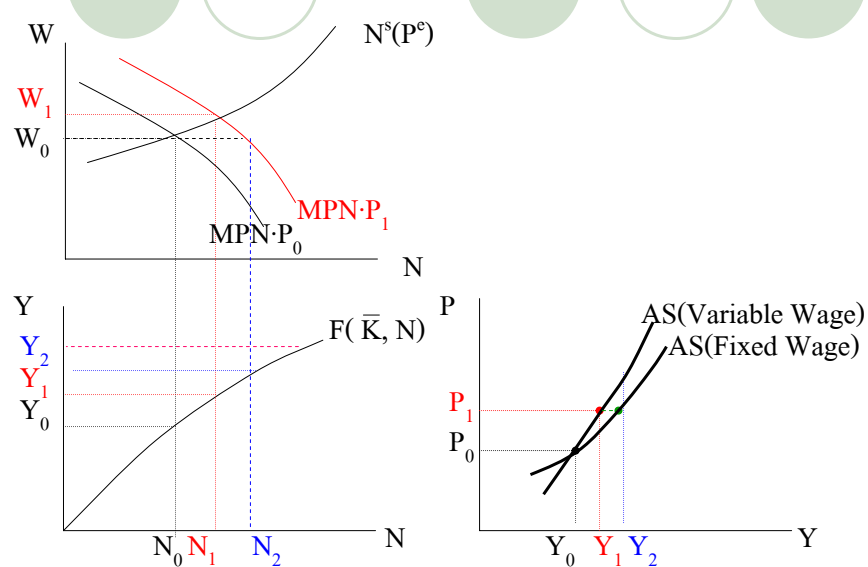
-ที่ระดับค่าจ้างตัวเงินใดๆ (เช่น
 W_0) คนงานจะทำงานลดลง

สรุป/การคาดการณ์ราคาที่สูงขึ้นทำให้เส้นอุปทานแรงงานขยับ
(shift)ขึ้น

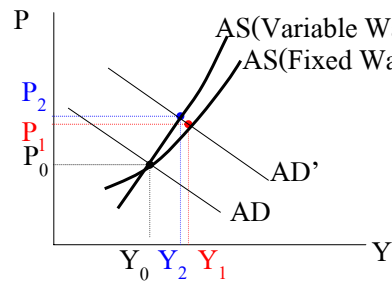
อุปทานมวลรวม (6)-ค่าจ้างแปรผันได้

เปรียบเทียบ AS กรณีค่าจ้างคงที่ VS ค่าจ้างแปรผันได้ (1)

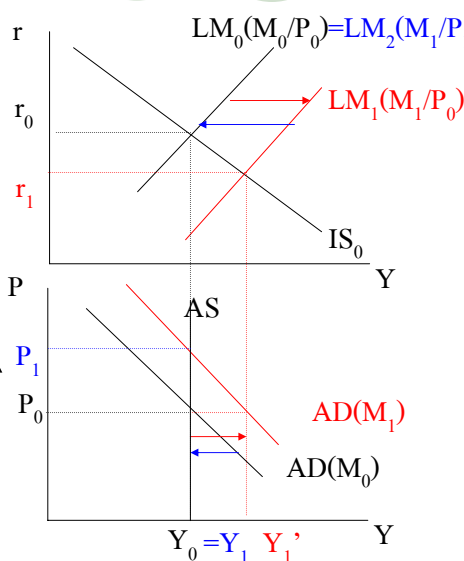
เปรียบเทียบ AS กรณีค่าจ้างคงที่ VS ค่าจ้างแปรผันได้ (2)

- AS กรณีค่าจ้างแปรผันได้ จะชันกว่ากรณีค่าจ้างคงที่
- เมื่อราคาสูงขึ้น ถ้าค่าจ้างคงที่จะก่อให้เกิดการจ้างงานมากกว่าค่าจ้างแปรผันได้
- เมื่อมีการจ้างงาน(N)มากกว่า ก็จะก่อให้เกิดการผลิต(Y)มากกว่า
- ผลของการขยับ AD ต่อ AS แต่ละแบบเป็นอย่างไร

การวิเคราะห์ AD ของเคนส์เซียน ร่วมกับ AS ของคลาสสิก(1)

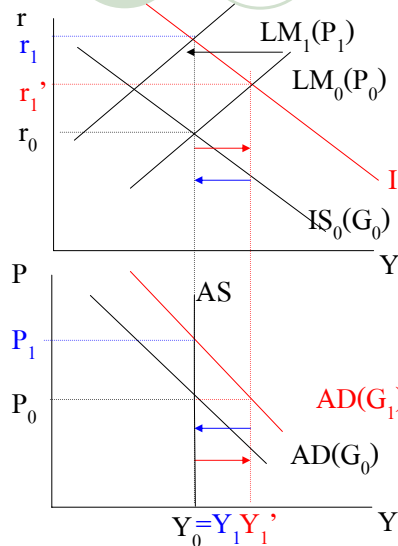
1) นโยบายการเงินขยายตัว (LM shift ขวา และ AD shift ขวา)

- $LM_0(M_0/P_0) = LM_1(M_1/P_1)$ • เพิ่ม ปริมาณเงิน ($M_0 \rightarrow M_1$) ทำให้ LM ขยับไปทางขวา
- Y เพิ่ม r ลด และทำให้ AD ขยับขวา ณ ระดับราคาคงที่
- แต่ที่ระดับราคาเดิม (P_0) เกิด excess demand ราคาต้องปรับตัวสูงขึ้น (P_1)
- ทำให้ LM ขยับซ้ายเพราะปริมาณเงินที่แท้จริงลดลง กลับไปยังเส้นเดิม
- Y คงเดิม

การวิเคราะห์ AD ของเคนส์เซียน ร่วมกับ AS ของคลาสสิก(2)

2) นโยบายการคลังขยายตัว (IS shift ขวา และ AD shift ขวา)

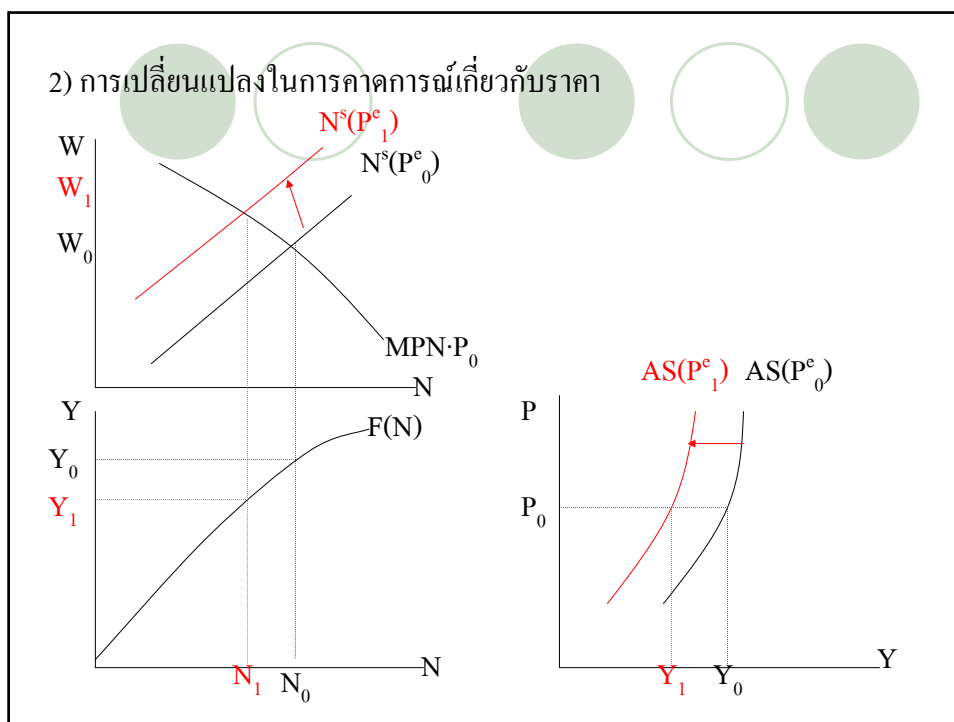
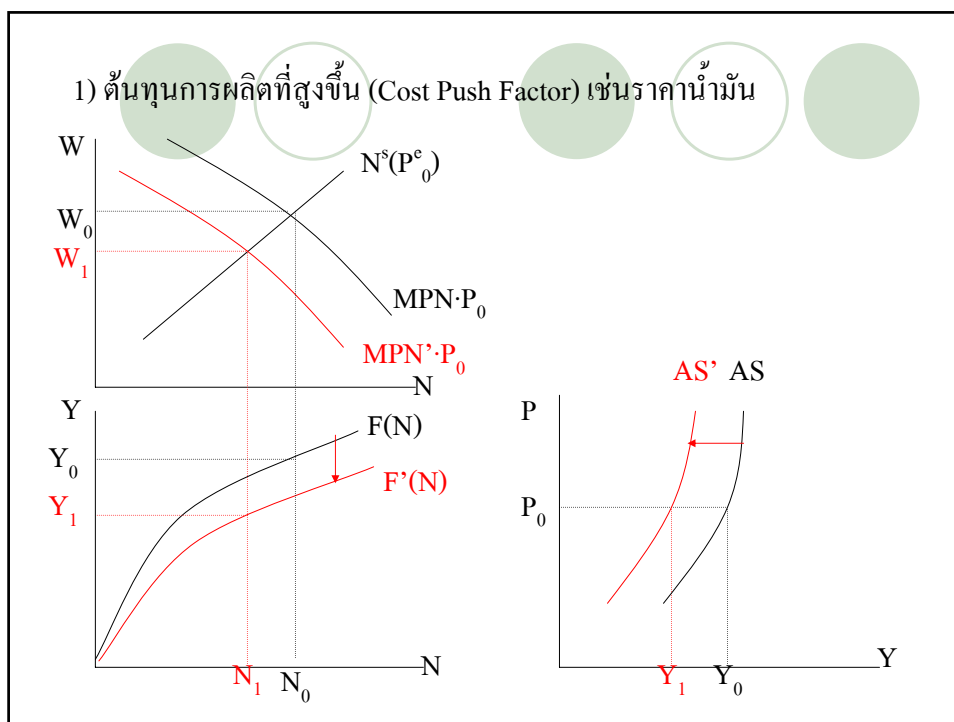
- รัฐบาลใช้นโยบายการคลังขยายตัว IS ขยับไปทางขวา
- AD ขยับไปทางขวา
- ราคาปรับตัวสูงขึ้น ทำให้ปริมาณเงินที่แท้จริงลด LM ขยับซ้าย กลับไปยัง LM เดิม
- Y คงเดิม

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงในอุปทานมวลรวม (AS)

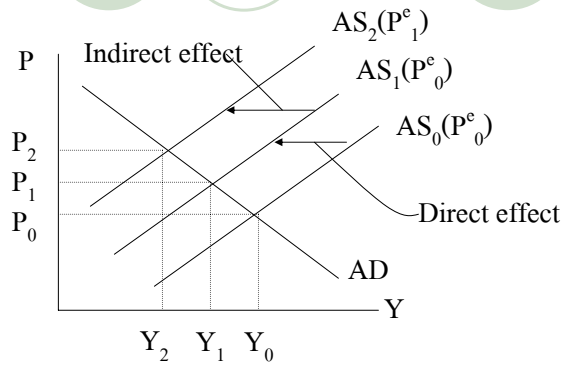
- ฟังก์ชันการผลิต
- ตลาดแรงงาน

เช่น เทคโนโลยีการผลิต, ทุนดีขึ้น นอกจากนี้ยังมีอีก 2 ปัจจัยที่สำคัญ

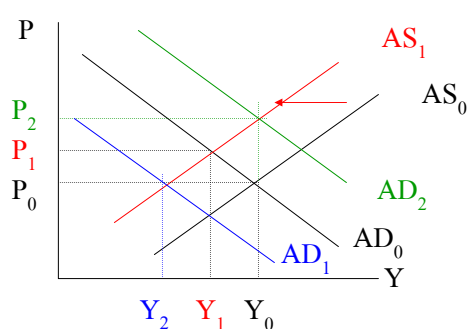
- 1) ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น (Cost Push Factor) เช่นราคาน้ำมัน
- 2) การเปลี่ยนแปลงในการคาดการณ์เกี่ยวกับราคา (Change in Price Expectation: P^e)

เมื่อ AS ถูกกระทบจาก ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น อาจมีผลทั้งทางตรงและทางอ้อม

การใช้นโยบายอุปสงค์มวลรวมมาแก้ไขปัญหาที่เกิดจากด้านอุปทาน
(Supply shock)

เกิดปัญหาเงินเฟ้อ (P สูงขึ้น)
ผลผลิตลดลง (Y ลดลง) และ
การจ้างงานลดลง (N ลดลง)

แนวทางแก้ปัญหา

- 1) แก้เงินเฟ้อ (AD_1) ก็กระทบผลผลิต
- 2) แก้ผลผลิต (AD_2) ก็กระทบเงินเฟ้อ

เปรียบเทียบแบบจำลองของ Classics และ Keynesian (1)

• AD ไม่มีทฤษฎีที่ชัดเจนเกี่ยวกับ AD แต่ใช้ทฤษฎีปริมาณเงิน (Quantity Theory) มาอธิบาย โดยที่ปริมาณเงินเป็นตัวแปรที่ทำให้ AD shift • AS ไม่ตอบสนองต่อราคา (เป็นเส้นตั้งฉาก) ค่าจ้างและราคาปรับตัวขึ้นลงได้อย่างเต็มที่ ทำให้ตลาดแรงงานปรับตัวเข้าสู่ดุลยภาพได้โดยอัตโนมัติ	• AD มีทฤษฎีที่ชัดเจนเกี่ยวกับองค์ประกอบต่างๆ ของอุปสงค์มวลรวม ซึ่งมาจากการวิเคราะห์ IS-LM (C, I, G, T, Ms) ปัจจัยที่ทำให้ IS-LM shift ก็จะทำให้ AD shift • AS ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของราคา (เป็นเส้นทอดขึ้น) ค่าจ้างมีความยืดหยุ่นในการปรับตัว จึงอาจทำให้ตลาดอยู่ในภาวะไม่สมดุลได้

เปรียบเทียบแบบจำลองของ Classics และ Keynesian (2)

• ข้อสมมุติ 1) ราคาและค่าจ้างปรับตัวได้ดี 2) ตลาดมีลักษณะเป็นการประมูล (auction market) 3) แรงงานไม่มีภาพลวงตาทางการเงิน 4) ทุกฝ่ายมีสารสนเทศสมบูรณ์เกี่ยวกับตลาด • ดุลยภาพ ผลผลิตถูกกำหนดจากตัวแปรด้านอุปทาน และการเปลี่ยนแปลงใน AD มีผลต่อราคาเท่านั้น	• ข้อสมมุติ 1) ค่าจ้างปรับตัวได้ยาก 2) ตลาดมีลักษณะเป็นพันธะสัญญา (contractual market) 3) แรงงานมีภาพลวงตาทางการเงิน หรือมีการคาดการณ์โดยใช้ราคาในอดีต 4) แรงงานไม่มีสารสนเทศสมบูรณ์เกี่ยวกับตลาด • ดุลยภาพ ถูกกำหนดจากปัจจัยด้านอุปสงค์&อุปทาน การเปลี่ยนแปลงใน AD AS มีผลต่อ P Y N